

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Навчально-науковий інститут мистецтв
Кафедра методики викладання образотворчого і декоративно-
прикладного мистецтва та дизайну

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

«ГРАФІКА»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Освітня програма Середня освіта (Образотворче мистецтво)
Спеціальність 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Спеціалізація 014.12 Образотворче мистецтво
Галузь знань 01 Освіта /Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 4
від «1» грудня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва освітнього компонента	Графіка
Викладач	Доц. Гнатюк Михайло Васильович
Контактний телефон викладача	0979060073
Е-mail викладача	mychailo.hnatyuk@pnu.edu.ua
Формат освітнього компонента	офлайн/онлайн
Обсяг освітнього компонента	3 кредитів ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?
Консультації	Консультації проводяться щотижня (1 год.), до самостійної роботи – на практичних заняттях та дистанційно.
2. Анотація до курсу	
Програмою Середня освіта «Образотворче мистецтво» передбачено вивчення майбутніми художниками-педагогами видів і жанрів, водночас і такого оригінального виду мистецтва як графіка. Цей освітній компонент є важливою основою образотворчої грамоти. В ході його вивчення здобувачі вищої освіти навчаються відчувати матеріальність листа паперу з нанесеним на нього зображенням – лініями, штрихами, плямами. В ході навчання студент здобуває необхідні знання з композиції, перспективи, рисунку, гравюри, що в цілому формує творчі навички та вміння побудови плоских і об'ємних форм при різному освітленні, в різних графічних техніках. Рисунок передбачає поглиблене вивчення конструктивної побудови предметів, які є основою до розуміння складних форм неживої й живої природи. Курс містить завдання, що пропонуються в міру ускладнення композиції – це дозволяє на практиці освоїти особливості різноманітних об'ємів та технік. На практичних студенту пропонується теоретичне обґрунтування методики побудови та тонального рішення завдання для кращого розуміння послідовності роботи. Набуті знання студенти втілять у професійній діяльності в роботі з учнями.	
3. Мета курсу	
Метою освітнього компонента є навчання методики роботи над різними постановками, набуття студентами художніх навичок в роботу з лінійно-конструктивною побудовою зображення та графічних технік, розвиток творчого потенціалу до подальшої самостійної роботи та роботи по спеціальності. Цілі освітнього компоненту: набуття та вдосконалення навичок рисунку, володіння видами рисунку, пошук підходів до реалізації творчого задуму, аналіз об'ємних форм згідно площинно-просторових властивостей, досягнення естетичної графічної гармонії.	
4. Результати навчання (компетентності)	
Інтегральна компетентність:	
Здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.	
Загальні компетентності:	
ЗК3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.	
ЗК4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.	
ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.	
ЗК6. Здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та мотивувати виконавців на досягнення спільної мети.	

Фахові компетентності спільні для всіх предметних спеціальностей:

- ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.
- ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.
- ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.
- ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.
- ФК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.
- ФК 8. Здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності.

Компетентності для предметної спеціальності 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво):

- ПК1. Здатність усвідомлювати проблеми становлення й розвитку класичного і сучасного образотворчого мистецтва та педагогічної теорії і практики його навчання.
- ПК2. Здатність аналізувати, критично осмислювати, знаходити й розв'язувати протиріччя в художньо-творчих процесах та мистецько-освітніх явищах.
- ПК4. Здатність глибоко розуміти сутність понять естетичного, образотворчого, психолого-мистецького та художньо-педагогічного тезаурусів.
- ПК5. Здатність поповнювати фаховий запас спеціальних мистецтвознавчих та психолого-педагогічних знань.
- ПК6. Здатність оволодівати академічно-творчими вміннями і навичками з різних видів і технік аналогового й цифрового образотворчого мистецтва та методами і технологіями їх формування в учнів.
- ПК8. Здатність толерантно взаємодіяти в системі мистецько-освітньої комунікації, в тому числі на засадах інклюзії.

Програмні результати навчання, спільні для всіх предметних спеціальностей:

- РН1. Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності) у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.
- РН2. Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.
- РН10. Називає і аналізує шляхи мотивації учнів до саморозвитку, демонструє вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.
- РН12. Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.
- РН14. Демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів.

Програмні результати навчання для предметної спеціальності 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво):

- ПРН1. Усвідомлює значущість національної та світової спадщини образотворчого мистецтва для навчання, виховання й розвитку особистості.

ПРН4. Знає і використовує термінологію образотворчого мистецтва в академічно-творчій, науково-дослідній та художньо-педагогічній діяльності.

ПРН5. Забезпечує наступність образотворчих і художньо-педагогічних традицій та інновацій

ПРН7. Володіє аналоговими та цифровими технологіями образотворення.

ПРН8. Визначає актуальні мистецтвознавчі і художньо-педагогічні проблеми та використовує відповідні наукові методи їх розв'язання.

ПРН9. Знаходить, систематизує, аналізує й опрацьовує наявну навчальну і наукову інформацію з образотворчого мистецтва й споріднених галузей знань та створює наукові тексти мистецтвознавчого, художньо-дидактичного і мистецько-освітнього змісту державною й іноземною мовами.

ПРН11. Використовує сучасні інформаційно-комунікаційні, комп'ютерно-графічні, мереживні і мультимедійні технології та технічні засоби навчання.

ПРН12. Забезпечує толерантну комунікативну взаємодію між учасниками художньо-педагогічного процесу, творчий характер навчання образотворчого мистецтва та високий рівень засвоєння знань, умінь і навичок.

ПРН13. Створює безпечні художньо-педагогічні умови в мистецько-освітньому середовищі закладів загальної середньої та фахової передвищої освіти.

5. Організація навчання

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	10
семінарські заняття / практичні / лабораторні	20
самостійна робота	60

Ознаки освітнього компонента

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
1	014 «Середня освіта»	1	нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	практ. зан-тя	сам. роб.
МОДУЛЬ			
Змістовий модуль 1. Загальні питання викладання образотворчого мистецтва			
Тема 1. Графіка, як вид образотворчого мистецтва та різновиди художніх технік	2		4
Тема 2-3. З історії графіки та художнього оформлення друкованих видань. Визначні художники-графіки та аналіз їхніх творів.	2	2	6
Тема 4. Композиція, основні принципи, етапи створення графічних творів, образотворчі засоби оформлення книги, пошук ілюстрацій.	2		6
Тема 5. Образотворчі засоби оформлення книги, їх елементи та особливості ілюстрування літератури для дітей	2		6
Тема 6. Шрифт як засіб передачі основної ідеї твору. Особливості роботи зі шрифтами, їх види і призначення. Виконання шрифтової композиції за вибором студента	2	2	6

Тема 7-8. Шляхи становлення професійної майстерності художника-педагога. Послідовність (етапи) роботи над ілюстраціями.		4	6
Тема 9. Зображення предметів побуту, елементів пейзажу (квітів, дерев, каміння), тварин і птахів в оформленні дитячої книги		2	6
Тема 10. Гравюра як засіб пізнавальної діяльності дітей і технологія виготовлення гравюри на дереві		2	6
Тема 11. Зображення портрету людини (голова і фігура) графічними техніками		2	8
Тема 12. Виготовлення книжкового знаку – ескібрису. Виконання підготовчих малюнків-ідей		2	8
Тема 13. Виконання гравюри на тему «Пейзаж»		2	8
Тема 14. Виконання гравюри на тему «Портрет»		2	8
Разом		10	20
6. Система оцінювання курсу			
Загальна система оцінювання освітнього компонента	Вид контролю – залік. Максимальна кількість балів 100. Практичні заняття – 60 балів, Контрольна робота – 10 балів; Самостійна робота / індивідуальне/творчезавдання – 20 балів Огляд – 10 балів		
Вимоги до письмових робіт	Самостійна робота – 20 балів		
Практичні заняття	Максимальна оцінка – 100 балів.		
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань		
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік Форма здачі – практичне виконання завдань		
7. Політика курсу			
7. Політика освітнього компонента			
1. Викладання курсу та взаємодія із здобувачем вищої освіти ґрунтуються на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти танауково-педагогічних працівників: Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Положення про запобігання академічному плагіату в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Ознайомитися з цими положеннями та документами можна за посиланням https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/ 2. Пропуски практичних занять відпрацьовуються. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.;із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.).			

3. Порядок та організація контролю знань здобувачів вищої освіти визначаються «Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» введеного в дію наказом ректора № 447 від 24 липня 2015 р.; із внесеними змінами наказом ректора № 417 від 03 липня 2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та «Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 309 від 19 травня 2023 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/otzinnuvannja- uspishnosti.pdf>.
4. Неформальна освіта зараховується згідно «Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

Основна:

1. Білий , В. Академічний рисунок у формуванні теоретичних і практичних навичок студентів декоративно-прикладних спеціальностей // Збірник наукових праць ЛОГОС. URL: <https://doi.org/10.36074/logos-28.05.2021.v2.56>
2. Божко Є.М., Спорнік М. В. Академічний рисунок – визначальна складова навчального процесу // управління якістю підготовки фахівців. Одеса. 2021. С. 101 – 102.
3. Методичні вказівки до проведення практичних занять і самостійної роботи з дисципліни «РИСУНОК, ЖИВОПИС, СКУЛЬПТУРА» ЗАГАЛЬНИЙ КУРС ЖИВОПИСУ (для студентів 1-3 курсів денної форми навчання напряму 6.060102 «Архітектура») / Харк.нац. акад. міськ. госпва; уклад.: В. П. Манохін, П. В. Мирончик. Харків: ХНАМГ, 2012. 58 с.
4. Прохорова Н. А. Академічний рисунок як фундамент творчої грамотності для формування творчої особистості // Арт-простір № 2. С. 99 – 102.
5. Прохорова Н. Формування художньо-творчої активності студентів на заняттях з дисципліни «Рисунок» [Електронний ресурс] / Н. Прохорова // Мат. Всеукр. конф. URL: http://elibrary.kubg.edu.ua/645/1/N_Prohorova_YPPZHOO_IM.pdf
6. Туманов І. М. Морфологічні основи формоутворення в мистецтві та їх значення для прояву явищ взаємодії, синтезу та симбіозу мистецтв // Традиції та інновації у вищій архітектурно-художній освіті. 2015. Вип. 1. С. 60 – 66.
7. Туманов І. М. Рисунок, живопис, скульптура: Навчальний посібник. Львів: Аверс, 2010. 496 с.

Додаткова:

1. Засипкін О. Академічний рисунок в умовах дистанційного навчання // Українська академія мистецтв. Мистецтвознавство. 2020. Випуск 29. С. 72 – 78.
 2. Крюкова Г. О., Мостовщикова Д. О. Теоретично-наукові положення академічногорисунку у працях М. Лі // Науковий журнал «ЛОГОС. Мистецтво наукової думки». 2019. №2. С. 20 – 23.
- Сухенко В. Навчальна програма з дисципліни «Академічний рисунок» Українська академія мистецтва. 2013. Вип. 20. С. 23-35. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uam_2013_20_5

Викладач: Гнатюк Михайло Васильович,
доцент кафедри методики викладання
образотворчого і декоративно-прикладного
мистецтва та дизайну